

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ ТА
ЛІТЕРАТУР І ПЕРЕКЛАДУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Галузь знань – 03 Гуманітарні науки

Спеціальність – 035 Філологія (Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська)

Дрогобич

2024

УДК [811.111+811.112.2] (072)

Ш15

*Рекомендовано вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 11 від 31.10.2024 р.)*

Рецензенти:

Зимомря М.І., доктор філологічних наук, професор кафедри англійської мови та перекладу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка;

Сосяк М.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри практики англійської мови і методики її навчання Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Відповідальний за випуск:

Талалай Ю.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови та перекладу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Шагала Л.Б.

Методичні рекомендації до дисципліни «Методика викладання англійської і німецької мов та літератур і перекладу у закладах вищої освіти»/ Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024. 38 с.

Методичні рекомендації до дисципліни «Методика викладання англійської і німецької мов та літератур і перекладу у закладах вищої освіти» укладені згідно з програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «035 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно))», затвердженою вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Рекомендації належать до матеріалів методичного забезпечення кафедри англійської мови та перекладу ДДПУ імені Івана Франка та містять тематику, плани, перелік необхідних для засвоєння предметних базових понять і термінів. Зразки вправ та сформульовані завдання мають на меті розвиток навичок розробки фрагментів занять для студентів-перекладачів.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Перелік умовних скорочень.....	5
Тематика практичних занять.....	6
Базові поняття.....	7
Плани практичних занять.....	8
Зразки укладання вправ.....	15
Рекомендації для виконання індивідуальних завдань.....	32
Джерела інформації.....	33

ПЕРЕДМОВА

Методичні рекомендації стосуються опрацювання тем, передбачених робочою програмою дисципліни «Методика викладання англійської і німецької мов та літератур і перекладу у закладах вищої освіти» за спеціальністю «Філологія» відповідно до освітньої програми для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.

До кожної з тем подано план практичного заняття та перелік необхідних для засвоєння основних понять і термінів.

Серед очікуваних результатів навчання студентів - уміння складати навчальні завдання і формувати тренувальні вправи для виконання різних видів перекладу та видів мовленнєвої діяльності. З цією метою для занять, які стосуються набуття практичних навиків, прописано завдання розробити навчальні фрагменти. Вправи, укладені на основі англійських текстів, слугуватимуть прикладом виконання такого виду робіт.

Вказівки стосовно індивідуальних завдань зорієнтують студентів у напрямку пошуків та етапів для здійснення проекту.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

МВП – методика викладання перекладу

МВІМ – методика викладання іноземних мов

УПП – усний послідовний переклад

ПП – письмовий переклад

АФП – абзацно-фразовий переклад

УПА– усний переклад з аркуша

ТО – текст оригіналу

ТП – текст перекладу

ІМ – іноземна мова

ЛО – лексичні одиниці

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Методика викладання іноземних мов (МВІМ) як наука. Компоненти МВІМ та перекладу у вищій школі.

2. Викладання аспектів іноземної мови у ЗВО. Формування навичок та розвиток умінь мовленнєвої діяльності.

3. Методика викладання перекладу у вищій школі.

4. Теоретичні основи змісту навчання методики викладання перекладу (психологічний, перекладознавчий і психолінгвістичний аспект).

5. Теоретичні основи змісту навчання методики викладання перекладу (лінгвістичний та методичний аспект).

6. Зміст та формування фахової компетентності перекладача.

7. Зміст процесу усного перекладу. Вправи для формування навичок та розвитку вмінь усного перекладу. Оцінювання усного перекладу.

8. Етапи, уміння та навички еквівалентного письмового перекладу. Система вправ для навчання УПП. Оцінювання тексту перекладу.

9. Особливості формування екстралінгвістичної компетенції майбутніх перекладачів.

10. Сучасні технології викладання зарубіжної літератури у ЗВО. Етапи опрацювання та аналізу художнього твору.

БАЗОВІ ПОНЯТТЯ

Дайте визначення понять. Укладіть глосарій.

Дидактика

Навичка

Уміння

Методика навчання перекладу

Методика навчання ІМ

Методика навчання зарубіжної літератури

Фахова компетентність перекладача (ФКП)

Перекладацька компетенція

Білінгвальна компетенція

Екстралінгвістична компетенція

Стратегічна компетенція

Особистісна компетенція

УПП

Геторовалентний ПП

Еквівалентний ПП

Фонові знання

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Методика викладання іноземних мов (МВІМ) як наука. Компоненти МВІМ та перекладу у вищій школі

1. МВІМ як навчальний предмет. Завдання методики викладання перекладу як науки.
2. Компоненти системи навчання перекладу у закладах вищої освіти.
3. Методи дослідження у МВІМ. Зв'язок із суміжними науками.
4. Основні категорії (компоненти) методики викладання іноземних мов у вищій школі. Цілі та принципи навчання ІМ.
5. Укладання змісту навчання ІМ.
6. Методи, форми та засоби навчання ІМ.

Основні поняття: освітній рівень, суб'єкт та об'єкт навчального процесу, навчальна стратегія, МВІМ, оптимізація навчального процесу, методи досліджень: науково-теоретичні, науково-експериментальні, організація навчального процесу, діяльність викладача, навчальна діяльність студентів; компоненти системи навчання ІМ: навчальні цілі, зміст, методи та форми навчання, засоби; цілі навчання; рівні володіння мовою; комунікативна компетентність (КК); компоненти КК; дидактичні принципи; мовленнєві навички та вміння; мовні знання; мовленнєвий матеріал; методи навчання; стратегії навчання; організаційні форми; прийоми навчання; засоби навчання.

Тема 2. Викладання аспектів іноземної мови у ВНЗ. Формування навичок та розвиток умінь мовленнєвої діяльності

1. Викладання аспектів іноземної мови у ЗВО. Підходи до навчання іншомовних лексичних одиниць.
2. Формування граматичної компетентності.
3. Організація навчання фонетичного матеріалу.

4. Формування навичок у видах мовленнєвої діяльності. Навчання аудіювання. Навчання читання.

5. Навчання говоріння та писемного мовлення.

Основні поняття: іншомовний лексичний матеріал; лексичний мінімум; лексичні одиниці (ЛО); активний / пасивний словниковий запас; етапи опрацювання; способи семантизації; граматичні навички; репродуктивний рівень; рецептивний рівень; граматичний мінімум; система вправ; фонетичний матеріал; види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння і письмо; рецептивні та продуктивні види діяльності; групи вправ: підготовчі (операційні) та діяльнісні (мовленнєві / комунікативні); підготовлене мовлення; непідготовлене мовлення; навчальна мовленнєва ситуація; форми мовлення: монологічне, діалогічне; види читання; писемне мовлення.

Практичне завдання – розробити фрагмент заняття, мета якого:

а) формування навичок та розвиток умінь у рецептивних видах мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання;

б) формування навичок та розвиток умінь у продуктивних видах мовленнєвої діяльності: усне мовлення, письмо;

в) засвоєння лексичного матеріалу;

г) засвоєння граматичного матеріалу;

д) засвоєння фонетичного матеріалу;

Тематика – довільна.

Тема 3. Викладання перекладу як спеціальності та методика викладання як наука

1. Завдання методики викладання перекладу.

2. Компоненти системи навчання перекладу як спеціальності.

3. Методи дослідження у методиці викладання перекладу.

4. Зв'язок МВП з іншими науками.

Основні поняття: загальна методика навчання; часткова методика; цілі викладання: навчальні, виховні/розвиваючі, загальноосвітні; зміст навчання; загальнодидактичні принципи; методичні принципи навчання перекладу; засоби викладання перекладу; зміст навчально-виховного процесу: формування навичок, розвиток умінь та засвоєння знань; контроль рівня умінь; організація процесу навчання; Методи дослідження у МВП; етапи методичних досліджень; педагогіка; дидактика; педагогічна психологія; когнітивна психологія; психологія діяльності; психолінгвістика; перекладознавство; лінгвістика.

Тема 4. Теоретичні основи змісту навчання методики викладання перекладу (психологічний, перекладознавчий і психолінгвістичний аспект)

1. Психологічні основи змісту навчання: психологічний зміст процесу перекладу; механізми засвоєння мовленнєвої та перекладацької діяльності; формування навичок та умінь перекладу.
2. Перекладознавчий аспект. Різновиди перекладу та дискурсивно-логічний підхід до процесу перекладу.
3. Комунікативна модель перекладу. Переклад як об'єкт навчання.
4. Психолінгвістичний аспект у МВП.

Основні поняття: процес перекладу; поняттєве переосмислення; «патерни переносу»; мовленнєва діяльність; перекладацька діяльність; стратегії засвоєння мов: нарощування, розщеплення, додавання; формування навичок та умінь перекладу; автоматизовані компоненти дії; ознаки навички: автоматизованість, усвідомленість, стійкість, лабільність (здатність переносу); формування навичок та умінь перекладу; різновиди перекладу за метою: академічний (навчальний) переклад, професійний переклад, професійно-орієнтований переклад; переклад за принципом

зорієнтованості: науково-технічний, медичний, економічний, юридичний, реклама, публіцистичний, художня проза, поезія; декодування ТО / дискурсивно-логічна форма пер-у; компоненти структури смислу тексту: семантичний (мовний), прагматичний (екстралінгвістичний), комунікативна ситуація; навчання передачі імплікатур тексту; аспекти комунікативної моделі перекладу: породження ТП, створення еквівалентного та адекватного ТП.

Тема 5. Лінгвістичний та методичний аспекти у змісті навчання МВП.

1. Проблема типології вправ. Питання формування мовленнєвих та перекладацьких навичок.
2. Система вправ для навчання перекладу. Типи та підсистеми вправ.
3. Вимоги до вправ.

Основні поняття: характер вправ: мовленнєві, перекладацькі; види перекладацьких вправ: мовні, операційні, комунікативні; типи вправ: підготовчі; для формування навичок перекладу; на розвиток умінь перекладу; підсистеми вправ; інтегративні ознаки вправ; диференційні ознаки вправ.

Тема 6. Зміст та формування фахової компетентності перекладача

- 1.Складові фахової компетентності перекладача(ФКП).
- 2.Формування теоретичного компонента перекладацької компетенції.
- 3.Види перекладу у змісті навчання перекладачів.
- 4.Диференційні ознаки усного та письмового перекладу.

Основні поняття: перекладацька компетенція (translation competence); компетенція перекладача (translator's competence); фахова компетентність перекладача; компетенції: білінгвальна,

екстралінгвістична, перекладацька, особистісна, стратегічна; субкомпетенції; дедуктивні методи; індуктивні прийоми; односторонній та двосторонній підвиди УПП; диференційні ознаки усного перекладу; диференційні ознаки письмового перекладу; етапи процесу перекладу: доперекладацький аналіз ТО, переклад, редагування ТП; проблемна ситуація; переключення мовних кодів; механізми антиципації, компресії, перифразування; способи перекладу; інтенсивність тренувальних вправ; аналітична усвідомлена діяльність.

Тема 7. Навчання письмового перекладу (ПП)

1. Етапи еквівалентного перекладу: аналізу ТО, породження ТП, редагування ТП.

2. Система вправ для навчання письмового пер-у

3. Етапи, уміння та навички гетеровалентного ПП.

Основні поняття: еквівалентний переклад; гетеровалентний переклад; доперекладацький аналіз ТО; етап породження ТП (синтезуючий); етап редагування ТП; схема аналізу ТО і ТП; рівень навичок; рівень умінь; система вправ: підготовчі, вправи на етапі аналізу ТО, породження ТП; характер вправ: обмежувальний, вільний; труднощі перекладу; рівні мовної системи; анотативний переклад; реферативний переклад; етапи навчання: підготовчий, основний; вправи: умовно-комунікативні, рецептивно-репродуктивні, вмотивовані, з частковим керуванням, без / з ігровими рольовими компонентами, без / з опорами, індивідуальні, письмові, одномовні, двомовні, вправи в електронних версіях; вправи на трансдукцію / семантичне згортання; операції: узагальнення, об'єднання, супресії, згущення, перефразування.

Практичне завдання – розробити фрагмент заняття, мета якого - формування навичок та розвиток перекладацьких умінь для виконання ПП. Тематика текстів – сфера загального перекладу.

Тема 8. Навчання усного перекладу (УП)

1. Зміст процесу та узагальнена модель УП.
2. Етапи УП.
3. Навички та вміння УП. Вправи для навчання УП.

Основні поняття: види УП: послідовний, з аркуша, синхронний; усний послідовний переклад: абзацно-фразовий (АФП), послідовний з допомогою перекладацького скоропису, конференц-переклад; односторонній та двосторонній переклад; стратегії перекладу; вирішення перекладацьких проблем; модель УП; етапи УП: інтерпретація ТО, породження ТП; підетапи інтерпретації ТО: розуміння семантичного змісту ТО, розуміння концептуальної програми автора ТО, прогнозування можливих труднощів; підетапи породження ТП: розробка стратегії перекладу; пошук еквівалентів, об'єднання фрагментів в ТП, редагування ТП; загальні та специфічні навички і вміння; усний переклад з аркуша; девербалізація; синхронізація операцій; вірогіднісне прогнозування; опорні пункти повідомлення; застосування трансформацій; навичка переключення; компетентнісний підхід; діяльнісний підхід; особистісно орієнтований підхід.

Практичне завдання – розробити фрагмент заняття, зорієнтованого на формування навичок та розвиток перекладацьких умінь для виконання УПП. Тематика текстів – сфера загального перекладу.

Тема 9. Особливості формування екстралінгвістичної компетенції перекладача

1. Проблема фонових знань
2. Вплив фонових знань на коректність інтерпретації ТО. Фонові знання у галузі міфології як складова перекладацької компетенції.
3. Фонові знання та омонімія термінів.
4. Компоненти фонових знань перекладача.

Основні поняття: фонові знання; екстралінгвістична компетенція; система базових понять; компоненти / структура фонових знань; лінгвокультурний пласт; міфологія: антична, германська, давньоукраїнська; система світосприйняття; власні імена; зарубіжна література; координація змісту навчання; галузеві словники; омоніми; терміни; галузі знань: релігія, міфологія, фольклор, географія, історія, література, живопис, скульптура, архітектура, театр, кіно, музика, освіта, політика, юриспруденція, економіка, техніка, природничі науки, гуманітарні науки; комплексний підхід; мовна підготовка, координація змісту дисциплін; систематизація галузевих понять; обсяг знань (фонових, термінологічних); навчально-методичний комплекс.

Тема 10. Сучасні технології викладання зарубіжної літератури у ЗВО.

1. Зарубіжна література як предмет вивчення.
2. Типи занять і технології викладання.
3. Етапи опрацювання та аналізу художнього твору.
4. Дослідження особливостей перекладних художніх текстів.

Основні поняття: зміст дисципліни; структура дисципліни; принципи навчання; інтерактивні методи; метод проєктів; мультимедійні технології; інтегративні методи; форми викладання літератури: лекція, семінар / практичне заняття; аудиторна / позааудиторна робота; форми контролю: тестування, колоквиум, кредитно-модульна система, залік, екзамен; проблеми аналізу: методологічні, методичні; методи аналізу твору: поетологічний, міфопоетичний, архетиповий, мотивний, хронотопічний, історико-соціальний, культурологічний, історико-біографічний, порівняльний, інтертексту.

ЗРАЗКИ УКЛАДАННЯ ВПРАВ ТА ЗАВДАНЬ

ТЕКСТ № 1

The 2008 Russo-Georgian War stirred up Ukrainian society, splitting it into sympathizers of Georgia and the Russian Federation. The political elite of Ukraine also had its vision of events in Transcaucasia. The President of Ukraine V. Yushchenko was perhaps the first official of our state to react to Russia's armed aggression, who, unlike European leaders, did not hesitate to support the President of Georgia M. Saakashvili, and strongly condemned the actions of the Russian Federation. The President's Secretariat was convinced that the war in Georgia is not a local conflict and, probably, "the time-tested "right of the stronger" will be applied, as it happened in Kosovo, and as it is happening in Georgia...". Central authorities led by V. Yushchenko tried not only to express verbally "concern about the actions of the aggressor country", but also to provide moral and psychological assistance to the Georgian people, as evidenced by his visit to Georgia on August 12. He emphasized that "now the ball is on the Russian side of the field", therefore European countries should resolve the issue of the conflict on the territory of the Georgian state as soon as possible. In order to avoid "drawing Ukraine into an international conflict", on August 13, 2008, V. Yushchenko signed two decrees that regulated the presence of the Russian Black Sea Fleet on the Crimean Peninsula (a new procedure was established for the crossing of Ukraine's border by military personnel, military ships and aircraft of the Russian Federation). On August 15, 2008, the press service of the President of Ukraine once again disseminate his comment on the situation in Georgia. V. Yushchenko's basic position is that Ukraine should consider the threat to the territorial integrity of Georgia as a possible threat to its own territorial integrity. It should be noted that such statements were usually not approved by the allies and opponents of the President of Ukraine, who considered it impossible to destabilize the situation in Crimea according to a scenario similar to the one in South Ossetia.

Завдання 1. Опрацюйте такі лексичні одиниці та перекладіть їх українською мовою.

Russo-Georgian War, sympathizers, political elite, armed aggression, The President's Secretariat, local conflict, right of the stronger, Central authorities, moral and psychological assistance, international conflict, press service, territorial integrity, to destabilize the situation, international investigation.

Очікувана відповідь:

Russo-Georgian War – російсько-грузинська війна, sympathizers – симпатизи, political elite – політична еліта, armed aggression – збройна агресія, The President's Secretariat – Секретаріат Президента, local conflict – місцевий конфлікт, right of the stronger – правило сильнішого, Central authorities – центральні органи влади, moral and psychological assistance – морально-психологічна допомога, international conflict – міжнародний конфлікт, press service – прес-служба, territorial integrity – територіальна цілісність, to destabilize the situation – дестабілізація.

Завдання 2. Назвіть словосполучення англійською мовою та попросіть свого колегу перекласти їх українською.

- The war stirred up Ukrainian society,
- V. Yushchenko was perhaps the first official,
- the war in Georgia is not a local conflict,
- "the time-tested "right of the stronger" will be applied
- not only to verbally express "concern about the actions of the aggressor country"
- to destabilize the situation in Crimea

Очікувана відповідь:

- The war stirred up Ukrainian society – Війна збурила українське суспільство

- V. Yushchenko was perhaps the first official – В. Ющенко був чи не першим з офіційних осіб

- The war in Georgia is not a local conflict – Війна в Грузії не є локальним конфліктом

- *"the time-tested "right of the stronger" will be applied – буде застосовано перевірене часом “право сильного”*

- *not only to verbally express "concern about the actions of the aggressor country" – не тільки висловити словесне “занепокоєння діями країни-агресора”*

- *to destabilize the situation in Crimea – дестабілізувати ситуацію в Криму*

Завдання 3. Скоротіть текст до однієї другої первинного розміру при цьому зберігши зміст оригіналу.

Очікувана відповідь:

The Russo-Georgian War stirred up Ukrainian society and split it. The political elite had their own vision of the situation. The President of Ukraine V. Yushchenko did not hesitate to support the President of Georgia M. Saakashvili. The President's Secretariat was convinced that the war in Georgia is not a local conflict and "right of the stronger" will be applied. Central authorities tried to provide moral and psychological assistance to the Georgian people. V. Yushchenko emphasized that "now the ball is on the Russian side of the field" and European countries should resolve it as soon as possible. V. Yushchenko signed two decrees that regulated the presence of the Russian Black Sea Fleet on the Crimean Peninsula to avoid "drawing Ukraine into an international conflict". V. Yushchenko's basic position is that Ukraine should consider the threat to the territorial integrity of Georgia as a threat to its own territorial integrity. Such statements were usually not approved by the allies and opponents of the President of Ukraine.

Завдання 4. Виконайте переклад скороченого тексту українською мовою усно.

Очікувана відповідь:

Російсько-грузинська війна збурила українське суспільство та розколола його. Політична еліта мала своє бачення стосовно ситуації. Президент України В. Ющенко не вагаючись підтримав Президента Грузії М. Саакашвілі. У секретаріаті президента

переконані, що війна в Грузії не є локальним конфліктом і буде застосовано «право сильнішого». Центральна влада намагалася надати грузинському народу морально-психологічну допомогу. В. Ющенко наголосив, що "зараз м'яч перебуває на російській стороні поля" і європейські країни повинні якнайшвидше це вирішити. В. Ющенко підписав два укази, які регламентували перебування Чорноморського флоту Росії на Кримському півострові, щоб уникнути "втягування України в міжнародний конфлікт". Основна позиція В.Ющенко полягає в тому, що Україна має розглядати загрозу територіальній цілісності Грузії як загрозу власній територіальній цілісності. Подібні заяви зазвичай не схвалювали соратники та опоненти Президента України.

Коментар до вправ

Текст присвячений суспільно-політичній тематиці російсько-грузинської війни. Завдання передбачене для виконання на рівні словосполучення та речення. Присутні інтегративні ознаки (двосторонній переклад та односторонній). Передбачається взаємопов'язане навчання усного та послідовного перекладу. Запропонована вправа передбачає формування навичок усного та письмового перекладу, а також вміння девербалізації, вміння засвоювати предметні знання і термінологію. При укладанні вправи дотримано таких дидактичних принципів: міцності засвоєння, активності студентів та індивідуалізації. Завдання орієнтовано на розвиток продуктивних та рецептивних видів діяльності.

ТЕКСТ № 2

Opportunity vs FOMO

In Christopher Nolan's *The Prestige*, we follow the lives of two magicians Robert Angier and Alfred Borden played by Hugh Jackman and Christian Bale respectively.

We get introduced to them as two young men who want to make it big in the showbiz of magic until something goes terribly wrong which causes them to become dreadful rivals of each other.

This ruthless competition causes both of them to become obsessed with each other. What is the secret of the other? What is their trick? Can it be surpassed? Needless to say, this obsession doesn't bode well for either of them.

The most common advice on competition is two-fold: “competition is for losers” and “compete with your past self.” Both sound great but aren't always super helpful. Let me elaborate.

Your ultimate goal is to become a monopoly and get out of the rat race. That is what the first adage is all about. This essentially means: don't play others' games. Do things differently. Create your own game.

This is good advice but you don't always have the luxury to create your own rules, especially when you are only trying to get promoted before your (rival) friend.

The second adage is about having a growth mindset. Competing with others can be stressful and in fact, degrade our performance. We should instead measure ourselves against our past selves and see how far we have come. This will definitely give us a sense of accomplishment. Also, we should measure ourselves against our future ideal self. This will give us a sense of purpose.

While this is a good textbook advice, human beings aren't wired that way. We are social animals. While we love to help those in need we also love to compete and win.

Competition gives us a framework to measure ourselves against others. It tells us where we stand in the world, how far ahead or behind we are from those similar to us.

This sense of competitiveness acts like a stressor that motivates businesses to innovate, athletes to break records, investors to make more money. Competition pushes humanity forward.

But, like all stressors, too much of it is harmful.

While competition helps us measure ourselves against others, if we measure ourselves - our career, our wealth, our status, or success - solely

relative to others, we're plagued by a never-ending feeling of inadequacy, incompetence, and poverty.

Humans tend to do better with acute rather than with chronic stressors. Too much competitiveness results in chronic obsession which is not very different from the plot line of *The Prestige*. It never ends well.

There will always be someone who is smarter, luckier, more popular, better looking than you. If your only yardstick is comparing with others, nothing you do will ever feel that great.

Chronic obsession leads to chronic depression.

We need a sense of competitiveness, but in the right dose. Too little and we become flaccid. Too much and we don't feel happy or fulfilled.

We should be motivated by opportunity but not plagued by FOMO.

When a colleague gets a promotion (they don't deserve), it's good to be *motivated* to game the system to your advantage but it's foolish to *obsess* over it. And the difference is very subtle. (by Abhishek Chakraborty)

Resource: <https://coffeeandjunk.com/articles/>

Завдання 1. Прочитайте текст, визначіть його тематику та назвіть проблеми які висвітлені в тексті. Які лексичні та синтаксичні особливості наявні в тексті?

Очікувана відповідь:

Тематика: психологія, психологічні процеси людини

Проблеми: конкуренція, порівняння себе з іншими, страх упушення чогось в житті, хронічна одержимість

Лексичні особливості: власні назви, персоналії, акронім, психологічні терміни

Синтаксичні: переважання активного стану, підрядних речень, безособових речень, герудній

Завдання 2. Зверніть увагу на виділені (підкресленням) слова в тексті, ознайомтеся із контекстом їхнього вживання та знайдіть визначення.

1. FOMO 2. make it big 3. rival 4. to surpass 5. (not) to bode well/ill 6. adage 7. to elaborate 8. degrade 9. to plague 10. yardstick 11. flaccid	a) soft and <u>weak</u> instead of firm b) a person, group, or <u>organization</u> that you <u>compete</u> with in <u>sport</u>, business, a fight etc SYN competitor c) a <u>well-known phrase</u> that says something <u>wise</u> about <u>human</u> experience SYN proverb d) This phrase means achieving great success or becoming highly successful in a particular field or endeavor. It implies reaching a high level of prominence, recognition often associated with fame, wealth, or influence. e) (fear of missing out) a feeling of <u>anxiety</u> or unhappiness you have because you think that other people are doing more <u>exciting</u> things than you are f) to be even better or greater than someone or something else g) to give more details or new information about something SYN enlarge h) to be a good or bad <u>sign</u> for the <u>future</u> SYN augur i) to make a situation or the condition of something worse j) to cause <u>pain</u>, <u>suffering</u>, or <u>trouble</u> to someone, especially for a long <u>period</u> of time k) something that you <u>compare</u> another thing with, in order to <u>judge</u> how good or <u>successful</u> it is

Очікувана відповідь:

1. e)

2. d)

3. b)

4. f)

5. h)
6. c)
7. g)
8. i)
9. j)
10. k)
11. a)

Завдання 3. Надайте українські еквіваленти до зазначених вище слів

Очікувана відповідь:

1. FOMO – страх пропустити щось (у житті)
2. *take it big* – досягти великого успіху або стати дуже успішним у певній сфері чи справі
3. *rival* – суперник, конкурент
4. *to surpass* - перевершувати
5. *(not) to bode well/ill* – обіцяти, віщувати нічого доброго
6. *adage* – прислів'я, мудрість
7. *to elaborate* – уточнювати, розробляти, розвивати
8. *degrade* – погіршувати, знижувати
9. *plague* – мучити, насилати лихо
10. *yardstick* – критерій, еталон
11. *flaccid* – млявий

Завдання 4. Виконайте письмовий переказ тексту.

Очікувана відповідь:

In Christopher Nolan's The Prestige, we witness the lives of magicians Robert Angier and Alfred Borden, portrayed by Hugh Jackman and Christian Bale. Their pursuit of fame turns them into fierce rivals, consumed by a dangerous obsession. The advice on competition offers two perspectives: "competition is for losers" and "compete with your past self." While appealing, they may not always be helpful. The first suggests creating your own path instead of playing by others' rules, but it's not always possible. The second promotes measuring personal

growth and progress, both past and future. However, as social beings, we are ready to compete and cooperate. Competition provides a benchmark for self-assessment and drives progress in various fields. Yet, excessive competition leads to chronic stress and feelings of inadequacy. Striking the right balance is crucial. While comparison can be demoralizing, acute competition can be motivating. Chronic obsession results in depression, emphasizing the need for moderation. We should embrace competitiveness in a healthy manner, motivated by opportunities rather than consumed by the fear of missing out. While it's acceptable to be motivated by colleagues' promotions, fixating on them is unwise.

Завдання 5. Виконайте зворотній скорочений переклад тексту українською мовою.

Очікувана відповідь:

У фільмі Крістофера Нолана "Престиж" ми спостерігаємо за життям фокусників Роберта Анже і Альфреда Бордена, яких грають Г'ю Джекман і Крістіан Бейл. Гонитва за славою перетворює їх на запеклих суперників, охоплених небезпечною одержимістю. Поради щодо конкуренції пропонують дві перспективи: "конкуренція для невдах" і "змагайся з самим собою". Попри свою привабливість, вони не завжди можуть бути корисними. Перша пропонує створити власний шлях замість того, щоб грати за чужими правилами, але це не завжди можливо. Друга заохочує вимірювати особистісний ріст і прогрес, як минулий, так і майбутній. Однак, як соціальні істоти, ми готові конкурувати і співпрацювати. Конкуренція забезпечує орієнтир для самооцінки та стимулює прогрес у різних сферах. Проте надмірна конкуренція призводить до хронічного стресу та відчуття неадекватності. Досягнення правильного балансу має вирішальне значення. Порівняння може деморалізувати, а гостра конкуренція може мотивувати. Хронічна одержимість призводить до депресії, що підкреслює необхідність поміркованості. Ми повинні сприймати конкуренцію у здоровий спосіб, мотивуючись можливостями, а не

поглинаючись страхом щось упустити. Цілком прийнятно мотивуватися підвищеннями колег, але зациклюватися на них нерозумно.

Завдання 6. Визначити, які лексико-граматичні та лексико-семантичні трансформації використано в перекладі.

Очікувані відповіді:

Трансформація диференціації: *consumed by a dangerous obsession* – охоплених небезпечною одержимістю

Трансформація генералізації: *promotes* – заохочує

Трансформація конкретизації: *Striking the right balance is crucial.* - Досягнення правильного балансу має вирішальне значення.

Трансформація заміни частини мови: *comparison can be demoralizing* – порівняння може деморалізувати; *competition can be motivating* - гостра конкуренція може мотивувати.

Синтаксична трансформація перетворення (в перекладі - складно-сурядне речення): *While it's acceptable to be motivated by colleagues' promotions, fixating on them is unwise.* – Цілком прийнятно мотивуватися підвищеннями колег, але зациклюватися на них нерозумно.

Трансформація додавання: *While appealing* – попри свою привабливість

Коментар до вправ

Для розвитку уміння перекладу було розроблено низку вправ для ефективного розвитку навичок здійснення перекладу. Спершу виступає прочитання та аналіз тексту, де потрібно визначити жанр тексту, проблематику, ознайомитися із термінами, особливостями синтаксичних структур. Такий підхід допоможе студенту розвинути такі уміння: 1) аналізувати текст оригіналу: розпізнавати типи текстів, їх мету; аналізувати чинники, які впливають на переклад; 2) виділяти найважливіші елементи тексту оригіналу: (головна і другорядна інформація, ключові слова); 3) мобілізації наявних предметних знань (у сфері професійної комунікації), засвоєння предметних знань (при навчанні галузевого перекладу).

Наступний етап є породження тексту перекладу, у нашому випадку, переказу тексту. Відтворення переказу тексту відноситься на підготовчих вправ для розвитку вміння позбуватися мовної надмірності тексту оригіналу та залишати головну інформацію. Проте перш ніж перейти до переказу тексту потрібно опрацювати невідомі лексичні одиниці за допомогою встановлення значень невідомих лексичних одиниць у тексті оригіналу; пошук контекстуальних відповідників одиниць тексту оригіналу у мові перекладу та використання зовнішніх ресурсів – інформаційний пошук.

Текст № 3

The electric car revolution: is it realistic or optimistic?

Governments and motor manufacturers around the world are throwing money and resources into the development of electric vehicles. But can electric power really replace the internal combustion engine before the middle of the century?

With technology led by Tesla, and all of the world's major car manufacturers following along behind, electric vehicles are now a common sight on the roads of most developed countries.

The massive development of electric vehicles can only be possible if two conditions are met. Firstly, the expansion of electric vehicle manufacturing is dependent on the fragile ability of manufacturers to source vastly increased quantities of vital components and elements without which electric vehicles cannot operate; these include lithium, cobalt and "rare earths" such as neodymium and tantalum, as well as silicon chips which have already been in short supply since 2020. Secondly, few countries currently have electricity grids that are anywhere near being able to cope with the huge increase in demand for electricity that will accompany any rapid growth in electric vehicle ownership.

Without adequate supplies of all the vital ingredients of electric motors and batteries, or without power supplies that are able to provide the electricity needed to recharge millions of electric batteries every day

(as well as supplying the current we need for everything else, such as lighting, heating, trains and electric devices), the electric car revolution will run up against insoluble problems.

Governments and vehicle manufacturers are fully aware of these issues, but the consensus among policy-makers seems to be that somehow technology will come up with the answers, as it often has in the past. Analysts also predict that changing social attitudes and environmental awareness will lead to a reduction in private vehicle use and a fall in the numbers of vehicles on the roads.

Any shortage of essential components will force up the cost of electric vehicles, and any shortage of battery recharging facilities or capacity will discourage people from buying electric vehicles, leading to a fall in the number of vehicles on the roads.

Ultimately the success of the transition to electric powered vehicles will depend on advances in technology in three fields; the weight of batteries, the amount of power that they can produce, and the speed at which they can be recharged... or exchanged.

Завдання 1. Опрацюйте лексичні одиниці та перекладіть їх українською мовою.

Motor manufacturers; electric vehicle; internal combustion engine; vital components and elements; silicon chip; electricity grid; environmental awareness; advances in technology; battery recharging facilities; shortage of essential components.

Очікуваний варіант відповіді: motor manufacturers – автовиробники; electric vehicle – електромобіль; internal combustion engine – двигун внутрішнього загорання; vital components and elements – життєво важливі компоненти та елементи; silicon chip – кремнієвий чіп; electricity grid – електромережа; environmental awareness – екологічна свідомість; advances in technology – розвиток технологій; battery recharging facilities – засоби підзарядки акумуляторів; shortage of essential components – нестача необхідних компонентів.

Завдання 2. Запропонуйте співрозмовнику послідовно перекласти такі словосполучення англійською мовою: вкладати гроші та ресурси; масовий розвиток електромобілів; зростання попиту на електроенергію; зіткнутися з нерозв'язними проблемами; зміна суспільного ставлення та екологічної свідомості; скорочення використання приватних транспортних засобів; нестача необхідних компонентів; розширення виробництва електромобілів.

Очікуваний варіант відповіді:

Вкладати гроші та ресурси – to throw money and resources into;
масовий розвиток електромобілів – massive development of electric vehicles;

зростання попиту на електроенергію – increase in demand for electricity;

зіткнутися з нерозв'язними проблемами – to run up against insoluble problems;

зміна суспільного ставлення та екологічної свідомості – change of social attitudes and environmental awareness;

скорочення використання приватних транспортних засобів – reduction in private vehicle use;

нестача необхідних компонентів – shortage of essential components;

розширення виробництва електромобілів -expansion of electric vehicle manufacturing).

Завдання 3. Підберіть синоніми до поданих лексичних одиниць.

Manufacturer; development; expansion; increase; revolution; consensus; reduction; shortage.

Очікуваний варіант відповіді:

Manufacturer – fabricator, constructor;

Development – advancement, improvement;

Expansion – enlargement, amplification;

Increase – escalation, increment;

Revolution – innovation, transformation;
Consensus – accordance, unanimity;
Reduction – contraction, decrement;
Shortage – scantiness, insufficiency.

Завдання 4. Скоротіть текст до половини первинного обсягу, зберігши основну інформацію.

Очікуваний варіант відповіді.

Governments and motor manufacturers are throwing money and resources into the development of electric cars. Electric vehicles are used in most developed countries due to the advancement of technology. The massive development of electric cars is possible if two conditions are met: the ability of manufacturers to supply a large number of vital components and elements without which electric cars cannot work and the availability of electric grids that will be able to cope with the huge increase in demand for electricity.

The electric car revolution may run up against insoluble problems without sufficient supply of all the important components of electric motors and batteries or without power sources. Analysts predict that only a change in public attitudes and environmental awareness will lead to a reduction in the use of private vehicles on the roads. The rising cost of electric cars and the lack of chargers will force people to abandon the purchase of electric power vehicles.

The weight of the batteries, the amount of power they will produce and the speed with which they can be recharged are the main factors in the success of the transition to electric vehicles.

Завдання 5. Виконайте переклад скороченого варіанту тексту українською мовою.

Очікуваний варіант відповіді:

Уряди та виробники автомобілів вкладають гроші та ресурси у розробку електромобілів. Завдяки розвитку технологій електромобілями користуються в більшості розвинених країн. Масовий розвиток електромобілів можливий при дотриманні двох

умов: здатності виробників постачати велику кількість життєво важливих компонентів та елементів, без яких електромобілі не можуть працювати, і наявності електромереж, які зможуть впоратися з величезним зростанням попиту на електроенергію.

Революція в електромобільній галузі може зіткнутися з нерозв'язними проблемами без достатнього забезпечення всіма важливими компонентами електродвигунів і акумуляторів або без джерел живлення. Аналітики прогнозують, що лише зміна суспільного ставлення та екологічна свідомість вплинуть на зменшення використання приватного автотранспорту на дорогах. Зростання вартості електромобілів і відсутність зарядних пристроїв змусять людей відмовитися від покупки електричного транспортного засобу.

Вага акумуляторів, потужність, яку вони вироблятимуть, і швидкість, з якою їх можна заряджати, є основними факторами успіху переходу на електромобілі.

Завдання 6. Виконайте усний переклад фрагментів на англійську мову, заклавши ліву частину тексту. Запропонуйте співрозмовнику виконати переклад українською мовою, заклавши праву частину тексту.

Governments and motor manufacturers around the world are throwing money and resources into the development of electric vehicles.	Уряди та автовиробники у всьому світі вкладають гроші та ресурси у розробку електромобілів.
The massive development of electric vehicles can only be possible if two conditions are met.	Масовий розвиток електромобілів лише можливий за виконання двох умов.
Without adequate supplies of all the vital ingredients of electric motors and batteries, or without power supplies that are able to provide the electricity needed to	Без достатнього запасу всіх життєво важливих компонентів електродвигунів і акумуляторів або без джерел живлення,

recharge millions of electric batteries every day the electric car revolution will run up against insoluble problems. Analysts also predict that changing social attitudes and environmental awareness will lead to a reduction in private vehicle use and a fall in the numbers of vehicles on the roads. The success of the transition to electric powered vehicles will depend on advances in technology in three fields; the weight of batteries, the amount of power that they can produce, and the speed at which they can be recharged... or exchanged.	здатних забезпечити електроенергію, необхідну для зарядки мільйонів електричних батарей щодня, революція електромобілів зіткнеться з нерозв'язними проблемами. Аналітики також прогнозують, що зміна суспільного ставлення та екологічної свідомості призведе до скорочення використання приватних транспортних засобів і падіння кількості транспортних засобів на дорогах. Успіх переходу на електромобілі залежатиме від прогресу технологій у трьох сферах; вага батарей, кількість енергії, яку вони можуть виробляти, і швидкість, з якою їх можна зарядити... або замінити.

Коментар до вправ

Запропоновані вправи передбачають формування навичок усного та письмового перекладу, а також уміння аналізувати ТО, встановлювати значення невідомих лексичних одиниць у ТО, знаходити та вживати контекстуальні відповідники лексичних одиниць у МП, сегментувати ТО, переключатися з МО на МП і навпаки, оперативно ідентифікувати ключову інформацію, розв'язувати перекладацькі проблеми, обирати адекватні способи перекладу. При укладанні вправ дотримано таких загальнодидактичних принципів як принцип посиленості, активності студентів, міцності засвоєння та виховного навчання. Передбачається взаємопов'язане навчання письмового та усного

послідовного перекладу. Завдання орієнтовано на продуктивні види діяльності. Вправи передбачено на рівні слова, словосполучення та на рівні речення. Присутні інтегративні ознаки вправ (двосторонній переклад та односторонній переклад).

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Складання вправ (завдань) на основі англомовного тексту з метою формування навичок та вироблення умінь ПП / УПП.

Обов'язкові елементи та етапи роботи

1. Текст мовою оригіналу.

Обрати текст англійською мовою. Рекомендована тематика: суспільно-політичні тексти, краєзнавчого характеру, науково-технічні тексти, медичні, економічні, юридичні тексти, публіцистичні статті. Обсяг – 2500 – 3000 символів.

2. Вправи / завдання для навчання письмового / усного перекладу.

Скласти завдання для роботи з текстом. Орієнтовні формулювання завдань:

а) віднайдіть у тексті стрижневі лексичні одиниці (слова, словосполучення, фрази);

б) перекладіть їх українською мовою;

в) опрацюйте ЛО у парі з одногрупником, виконуючи двосторонній усний переклад; г) скоротіть ТО до 1/3 вихідного обсягу;

д) виконайте переклад (ПП/УПП) скороченого варіанту тексту тощо.

3. Коментар стосовно складених завдань. Аспекти коментаря:

- мета вправи, характер завдань (на розвиток яких навичок / умінь націлені завдання, опанування певними прийомами);

- дидактичні принципи, на основі яких вона побудована;

- приналежність до певного типу, групи вправ /комбінування груп вправ;

- дотримання критеріїв, які стосуються вимог до вправ

- рівень виконання (слова, словосполучення, речення, абзац)

- на які види діяльності зорієнтовано завдання (продуктивні, рецептивні).

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання д-р пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.
2. Ковтун О.В. Методика викладання іноземних мов і перекладу у вищій школі : практикум / О.В. Ковтун, А.Г. Гудманян. Київ : НАУ, 2015. 80 с.
3. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту. Київ : Ленвіт, 2006. 157 с.
4. Методика викладання зарубіжної літератури та теорії літератури у вищій школі: Програма, контрольні питання, бібліографія до курсу / укл. Теленько Г. М. Чернівці: Рута, 2007. 24 с.
5. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: навчальний посібник / за ред.академіка О.Г. Мороза. Київ : НПУ, 2001. 338 с.
6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 387с.
7. Наукові основи методики літератури : навчально-методичний посібник /за редакцією доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Н.Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
- 8.Ольховська А.С. Посібник для навчання майбутніх філологів передачі імплікатур тексту оригіналу в усному перекладі з аркуша з української мови на англійську (категорія означеності/неозначеності) : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю „Переклад” (англійська мова). Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. 60 с.
9. Соколова В.В. Система вправ для формування усної англійської перекладацької компетенції майбутніх філологів. *Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу*. Харків : НТМТ, 2007. С. 125–126
10. Тарнопольський О. Б. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі : підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

11. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов у вищій школі : підручник для студ. мовних спец. закладів вищої освіти. Вінниця : Нова Книга, 2020. 384 с.

12. Черноватий Л.М., Ковальчук Н.М. Система вправ і завдань для навчання усного послідовного перекладу. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Філологія» та «Методика викладання іноземних мов»*. 2017. Вип. 86. С. 167–174.

13. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2013. 376 с.

14. Harmer J. *The Practice of Language Teaching*. Pearson Longman, 2010. 448 p.

Додаткова література:

15. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Знання, 2011. 206 с.

Волошина Н.Й. Наукові основи методики літератури : посібник. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.

16. Морська Л.І. Теорія та практика методики навчання англійської мови. Тернопіль : Астон, 2003. 248 с.

17. Нестеренко Н.А *Course in Interpreting and Translation* : посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Н. Нестеренко, К. Лисенко. Вінниця : Нова Книга, 2006. 248 с.

18. Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч.посібник для студентів вищих навчальних закладів / Білоус В.Т., Горюнова Л.І., Цимбалюк А.В. та ін. ; Держ. податк. адмін. України. Ірпінь, 2001. 143 с.

19. Chernovaty, L. *Sight Interpreting Underlying Skills. Major Issues in Translation Studies and Translator/Interpreter Training. Abstracts of IX International Conference*. 20–21 April 2017. V.N.Karazin Kharkiv National University. Kharkiv, 2017. P. 23–25.

20. Chernovaty L. *Translator Training: Kharkiv University Model. Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу* : тези доповідей X наук. конференції з міжнародною участю, 4–5 квітня 2019 р. Харків : Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2019. С. 26–27.

21. Chernovaty L.M., Kovalchuk N.M. Teaching non-fiction translation: the system of exercises and tasks. *Advanced Education*. 2019. Issue 12. P. 5–11 (Web of Science).

22. Ohanov V., Chernovaty L. Translator's professional competence and translator training. *Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу* : тези доповідей X наук. конференції з міжнародною участю, 4–5 квітня 2019 р. Харків: Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2019. С. 96–97.

23. Skrypliova V., Chernovaty L. Subject knowledge and the translator's competence. *Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу* : тези доповідей X наук. конференції з міжнародною участю, 4–5 квітня 2019 р. Харків : Харківський нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, 2019. С. 123–124.

24. Купрієнко Ю.В.,Черноватий Л.М. Методика поняттєвого аналізу галузевих текстів для формування предметної компетентності майбутніх перекладачів. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО КНЛУ. Серія «Філологія, педагогіка, психологія*. 2017. Вип. 34. С. 322–328.

Інформаційні ресурси

25. Кваліфікаційні вимоги. Державний класифікатор професій. Довідник кваліфікаційних характеристик працівників. URL: www.jobs.ua/ukr/dkhp

26. Рекомендації з мовної освіти. URL: http://mo-english.at.ua/zagalnoyevrop_rekom.doc

27. National Occupational Standards in Interpreting. – London: CILT, National Centre for Languages. URL: www.ukstandards.org.uk

28. National Occupational Standards in Translation. – London: CILT, National Centre for Languages. URL: www.ukstandards.org.uk

Електронне навчально-методичне видання

Шагала Л.Б.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ДИСЦИПЛІНИ

**«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ ТА
ЛІТЕРАТУР І ПЕРЕКЛАДУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

Редактор

Ірина Невмержицька

Технічний редактор

Ірина Артимко

Здано до набору 04.11.2024 р. Формат 60x90/16. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 2.35. Зам. 100.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5140 від
01.07.2016 р.). 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, к. 203